

QT QML

Radosavljević Milan 1434

Napredno softversko inženjerstvo Mentor: Aleksandar Milosavljević

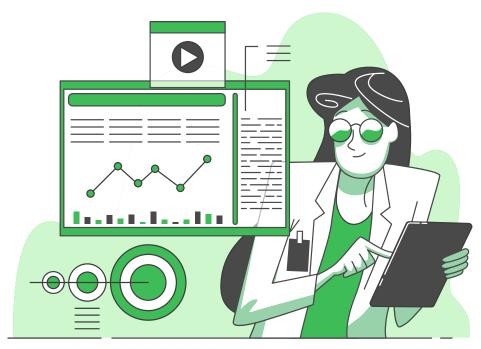
Opšte o QT okviru

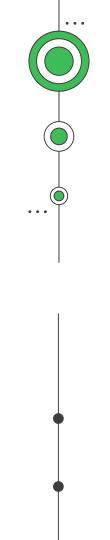
Sadržaj

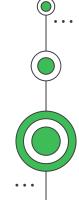

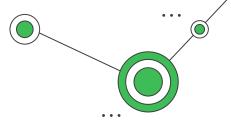

Opšte o Qt okviru

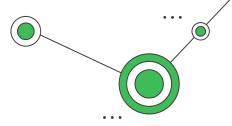
Qt

- Qt (izgovara se "kjut") je okvir za razvoj grafičkih korisničkih interfejsa kao i aplikacija koje imaju podršku za različite platforme kao što su Linux, Windows, macOS, Android i pruža podršku za različite hardverske platforme i **embedded** sisteme.
- Qt pruža mogućnost da bez izmena osnovnog koda aplikacije imaju izvornu podršku i brzinu izvršenja na svim podržanim platformama.

Qt

- Qt se trenutno razvija od The Qt Company i od Qt Project kao projekat otvorenog koda, uključujući individualce i samu organizaciju koja radi na unapređenju Qt okvira.
 - Qt je dostupan i sa vlasničkim licencama i sa licencom otvorenog koda.
 - Poslednja verzija okvira je Qt 6.1.

Glavni koncepti Qt okvira

QObject

QObject je roditeljska klasa gotovo svih Qt klasa i svih klasa za kontrole.

• • •

Signali i slotovi

Signali i slotovi su mehanizam koji se koristi za komunikaciju između objekata.

• • •

MOC

Omogućava meta-podatke, mehanizam signala i slotova i generiše dodatne .cpp i .h fajlove.

. . .

Okruženja za razvoj Qt aplikacija

- Visual Studio
- KDevelop

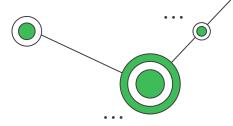

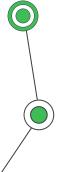

Zašto Qt?

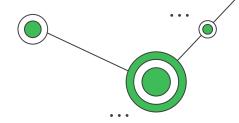

- Pruža veliki broj mogućnosti (npr. rad sa XML-om, mrežama, OpenGL-om, nitima..), pritom okvir održava isti pristup rada
- Mogućnost portovanja na različite platforme
- Perfektna dokumentacija
- Najpribližniji Javi i .NET-u po pitanju produktivnosti

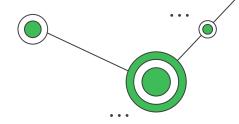
QtQuick

- GUI je moguće razvijati kroz forme, a takođe je moguće brzo razviti korisnički interfejs korišćenjem QML-a
- QML je deklarativni jezik opisa objekata koji integriše Javascript za proceduralno programiranje
- QtQuick pruža neophodne module za razvoj GUI-a pomoću QML-a. Moguće je pisati celu aplikaciju samo u QML-u, ali obično je samo GUI napisan u QML-u, a pozadina aplikacije se implementira u C++

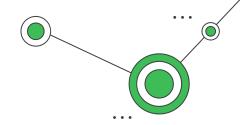
QML

- QML je deklarativni jezik koji omogućava korisničkim interfejsima da budu opisani u pogledu njihovih vizuelnih komponenti i kako oni uzajamno deluju i odnose se jedni sa drugima.
- To je visoko čitljiv jezik koji je dizajniran da omogući komponentama da budu međusobno povezani na dinamičan način, i omogućava komponentama da se lako ponovo koriste i prilagođavaju unutar korisničkog interfejsa.
- Koristeći QtQuick modul, dizajneri i programeri mogu lako da izgrade fluidno-animirane korisničke interfejse u QML-u, i imaju mogućnost povezivanja ovih korisničkih interfejsa sa bilo kojim bibliotekama u C++.

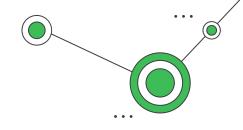

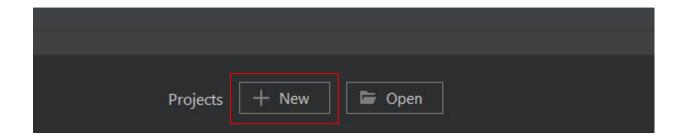
QtQuick vs Qt Widgets

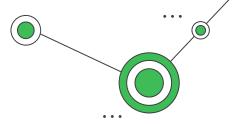
- QtQuick pruža fleksibilniji pristup.
- Brži razvoj GUI-ja u QtQuicku.
- QtQuick omogućava razne mogućnosti pozicioniranja (npr. usidravanje), dok Qt Widgets omogućava samo rasporede.
- QtQuick ima lošije performanse u poređenju sa Qt Widget pristupom.

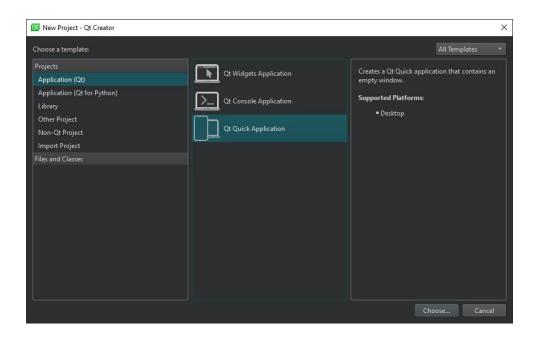

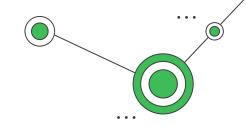

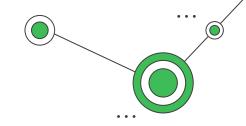

Qt Quick Applicat	tion - Qt Creator	×
Location	Project Location	
	Creates a Qt Quick application that contains an empty window.	
	Name: app Create in: C:\ Browse	
	Use as default project location	
	Next > Cance	

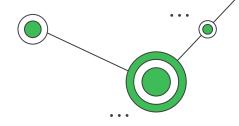

Qt Quick Applica	tion - Qt Creator	AGRISTIC SALVAGOS	×
Location	Project Management		
Build System Details	Add as a subproject to project:		
Translation	Add to <u>v</u> ersion control:		▼ Configure
Kits			
Summary			
	Files to be added in		
	C:\app:		
	app.pro main.cpp main.qml qml.qrc		
		< <u>B</u> ack <u>F</u> inish	Cancel

QML Sistem tipova

Tipovi koji se koriste u definisanju hierarhije QML objekata mogu da se omoguće iz različitih izvora.

- Omogućeni u samom QML jeziku
- Registrovani kroz C++
- Omogućeni kao QML dokumenti

Korisnici mogu da omoguće tipove registrovanjem C++ tipova direktno ili mogu da definišu komponentu koja se može koristiti više puta i koja se može integrisati u projekat.

Bez obzira odakle dolazi definisanje tipa, mehanizam će sprovesti type-safety proceduru za svojstva i instance tih tipova.

Osnovni QML tipovi

Osnovni tipovi su podrazumevano podržani od samog mehanizma i ne zahtevaju *importovanje*· modula da bi bili korišćeni.

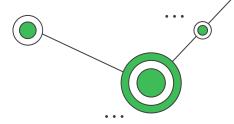
- Bool binarni tip
- Double realni tip sa dvostrukom preciznošću
- Enumeration tipovi nabrajanja
- Int Celobrojni tip
- List Lista QML objekata
- Real Realni tip
- String Tekst
- Url Lokator resursa
- Var Generički tip svojstva

Dok drugi tipovi zahtevaju od klijenta da eksplicitno *importuje* module kako bi obezbedio tipove.

- Date Datum
- Point Vrednost sa x, y koordinatom
- Rect Vrednost sa x, y koordinatom, visinom i širinom
- Size Vrednost sa visinom i širinom

Component tip

- Enkapsulira definiciju QML komponente.
- Praktično predstavlja osnovni tip u QML-u za prikaz.
- Komponente se često koriste za definiciju komponentnih datoteka, tačnije .qml datoteka.

Komponente

Rectangle

Iscrtava se popunjeni pravougaonik.

ComboBox

Kombinacija dugmeta i popup liste za odabir opcija.

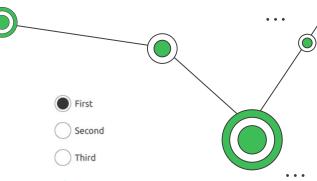
Button

Iscrtava se dugme koje može da obradi klik.

Hello World!

TextField

Polje koje omogućava korisniku da unese tekst.

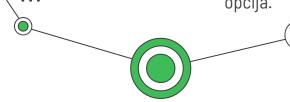
RadioButton

Ekskluzivno radio dugme.

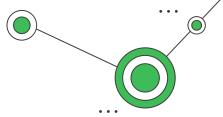
Slider

Koristi se za selekciju vrednosti pomeranjem klizača.

Rasporedi

Rasporedi su komponente koje se koriste za uređivanje drugih komponenti u korisničkom interfejsu. S obzirom da rasporedi i menjaju veličinu komponenti, predstavljaju odličan izbor za korisničke interfejse sa promenjivom veličinom. Moguće je podešavati:

- **Poravnanje** Moguće je specificirati poravnanje u okviru ćelije koje će komponenta da okupira.
- **Promena veličine** Moguće je specificirati da li će komponenta da popuni ćeliju po visini i/ili širini
- **Ograničenja veličina** Moguće je specificirati minimalnu, maksimalnu i preferiranu visinu ili širinu.
- **Razmaci** Moguće je specificirati razmake između ćelija.

Tipovi rasporeda:

- Raspored po principu rešetke (GridLayout) Omogućava dinamičko raspoređivanje komponenti u rešetku
- Raspored po redu (**RowLayout**) Identičan kao Raspored po principu rešetke, samo što ima jedan red
- Raspored po koloni (ColumnLayout) Identičan kao Raspored po principu rešetke, samo što ima jednu kolonu
- Raspored po principu magacina (StackLayout) Ovaj raspored omogućava da se samo jedna komponenta vidi u trenutku.

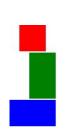

Rasporedi - Primer

```
GridLayout {
   id: grid
   columns: 3

   Text { text: "Three"; font.bold: true; }
   Text { text: "words"; color: "red" }
   Text { text: "in"; font.underline: true }
   Text { text: "a"; font.pixelSize: 20 }
   Text { text: "row"; font.strikeout: true }
}
```

```
spacing: 2
   Layout.alignment: Ot.AlignCenter
   color: "red"
   Layout.preferredWidth: 40
   Layout.preferredHeight: 40
   Layout.alignment: Qt.AlignRight
   Layout.preferredWidth: 40
    Layout.preferredHeight: 70
   Layout.alignment: Qt.AlignBottom
   Layout.fillHeight: true
   Layout.preferredWidth: 70
   Layout.preferredHeight: 40
```



```
id: layout
anchors.fill: parent
spacing: 6
    color: 'teal'
    Layout.fillWidth: true
    Lavout.minimumWidth: 50
    Layout.preferredWidth: 100
    Layout.maximumWidth: 300
   Layout.minimumHeight: 150
        anchors.centerIn: parent
        text: parent.width + 'x' + parent.height
    color: 'plum'
    Layout.fillWidth: true
    Lavout.minimumWidth: 100
   Layout.preferredWidth: 200
   Layout.preferredHeight: 100
        anchors.centerIn: parent
        text: parent.width + 'x' + parent.height
```

100x100

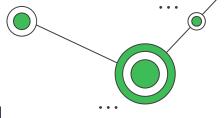
Three words in

1

row

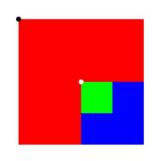
Prostor za iscrtavanje 🕰

- Koordinatni sistem
 - Piksel gore-levo predstavlja (0,0) tačku u OtQuick koordinatnom sistemu. Koordinatni sistem vizuelnog potomka je relativan u odnosu na njegovog vizuelnog roditelja.
- Sistem roditelja
 - U QtQuick-u postoje dve različite vrste roditelja. Prvi kao roditelj posedovanja i drugi kao vizuelni roditelj, koji određuje gde se na ekranu iscrtava komponenta.

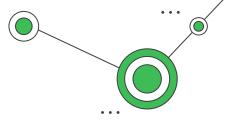
```
Rectangle {
   width: 200
   height: 200
   color: "red"
   Rectangle {
       width: 100
       height: 100
       color: "blue"
           width: 50
           height: 50
           color: "green"
```


Interakcija sa korisnikom 🔯

- Obrada događaja miša
 - MouseArea je nevidljiva kontrola koja se koristi u kombinaciji sa vidljivom kontrolom za postizanje obrade dogadjaja miša na vidljivoj kontroli.

Obrada tastera

Sve visualne primitive podržavaju obradu dugmića kroz dodavanje Keys svojsta. Moguće je obraditi pritisak tastera pri pritisku ili pri njegovom otpuštanju.

```
import QtQuick 2.0
Rectangle {
   width: 100; height: 100
    color: "green"
   MouseArea {
       anchors.fill: parent
       onClicked: { parent.color = 'red' }
```

```
anchors.fill: parent
focus: true
Keys.onPressed: {
   if (event.key == Qt.Key_Left) {
        console.log("move left");
        event.accepted = true;
```


Pozicioniranje 🖭

Ručno pozicioniranje

 Ako je korisnički interfejs statičan, ručno pozicioniranje predstavlja najefikasniji način za pozicioniranje. Što znači eksplicitno navođenje koodinata pozicioniarnja.

Pozicioniranje izrazima

 Komponente takođe mogu da budu pozicionirane vezivanjem izraza za svojstva pozicioniranja. Ovaj način pozicioniranja veoma utiče na performanse.

Usidravanje

Sidra (anchor) omogućavaju da se komponenta postavi pored ili unutar druge, pričvršćivanjem jedne ili više sidrišnih tačaka komponente na sidrenu tačku druge. Tačke usidravanja će ostati čak i ako se promene dimenzije ili lokacija jedne od stavki.

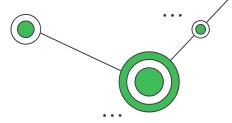
```
import QtQuick 2.0
    width: 200
    height: 200
    Rectangle {
        x: 50
        y: 50
        width: 100
        height: 100
        color: "green"
     Rectangle {
        x: 100
        y: 100
        width: 50
        height: 50
        color: "vellow"
```

```
Rectangle { id: rect1; ... }
Rectangle { id: rect2; anchors.left: rect1.right; anchors.top: rect1.bottom; ... }

rect1
```


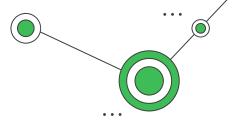
Stanja 🚻

- Stanje određene vizuelne komponente je skup informacija koje opisuju kako i gde su pojedinačni sastavni delovi vizuelne komponente prikazani unutar nje, kao i svi podaci povezani sa tim stanjem.
- Većina vizuelnih komponenti u korisničkom interfejsu će imati ograničen broj stanja, svako sa dobro definisanim svojstvima.
- Mnogi dizajni korisničkog interfejsa su vođeni stanjima, tačnije interfejsi imaju konfiguracije koje se razlikuju u zavisnosti od trenutnog stanja.

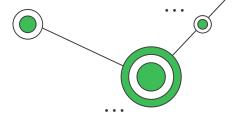
Stanja [little |

- U QML-u, stanja su skup konfigurisanih svojstava definisanih u nekom stanju.
- Svi objekti zasnovani na komponentama imaju svojstvo stanja i mogu specificirati dodatna stanja dodavanjem novih *State* objekata.
- Svako stanje unutar komponente ima jedinstveno ime, a stanje čije ime je prazan string je podrazumevano.
- Da bi promenili trenutno stanje stavke, potrebno je da se svojstvo state postavi na ime željenog stanja.

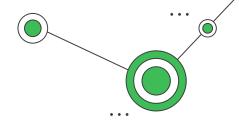
Stanja []

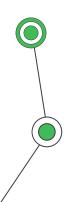
```
width: 75; height: 75
id: button
state: "RELEASED"
                                                                                             Inicijalno stanje
    anchors.fill: parent
    onPressed: button.state = "PRESSED"
                                                                                             Promena stanja
    onReleased: button.state = "RELEASED"
states: [
       name: "PRESSED"
                                                                                             Definisanje stanja
       PropertyChanges { target: button; color: "lightblue"}
       name: "RELEASED"
       PropertyChanges { target: button; color: "lightsteelblue"}
```


Tranzicije 🂢

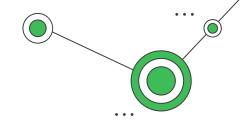

Kada vizuelna komponenta pređe iz jednog stanja u drugo, izgled te stavke će se promeniti. Tranzicija je veza između dva stanja. To može izazvati druge događaje, jer drugi delovi aplikacije mogu imati ponašanje koje se pokreće kada se uđe ili napusti određeno stanje. QtQuick obezbeđuje tip *Transition* koji ima svojstva koja definišu šta će se desiti kada se aplikacija promeni iz jednog stanja u drugo.


```
transitions: [
    Transition {
        from: "PRESSED"
            to: "RELEASED"
            ColorAnimation { target: button; duration: 100}
        },
        Transition {
            from: "RELEASED"
            to: "PRESSED"
            ColorAnimation { target: button; duration: 100}
        }
    ]
}
```

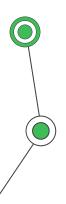
Animacije 🕸

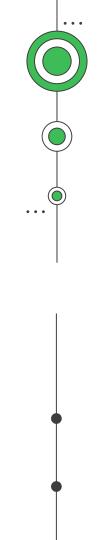

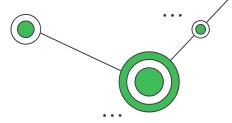
Prilikom prelaska između stanja, fluidna animacija se može koristiti za pomoć korisniku tokom tranzicije. Nagle i neočekivane promene vizuelnog izgleda rezultuju neoptimalnim korisničkim iskustvom.

Tipovi animacija:

- AnchorAnimation Animira pomeranje usidrenja
- ColorAnimation Animira promenu boje
- NumberAnimation Animira promenu numeričke vrednosti
- PropertyAnimation Animira promenu svojstva
- RotationAnimation Animacija rotacije

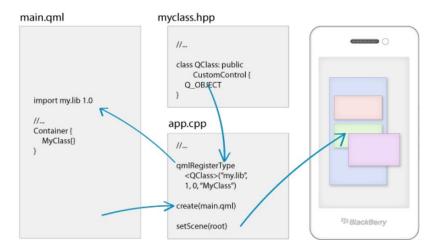

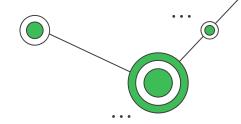

Aplikacije nekad moraju da izvršavaju zahtevne operacije pa je zbog toga potrebno koristiti C++. Klasa čije funkcionalnosti želimo koristiti u QML-u mora naslediti Q0bject klasu.

- Q_INVOKABLE makro koji omogućava da metoda bude pozvana iz QML-a
- Q_PROPERTY makro za dodavanje svojstva u Qt-u

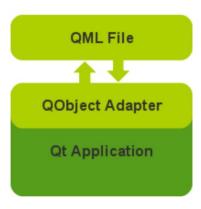

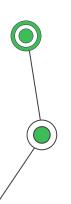

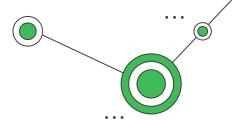

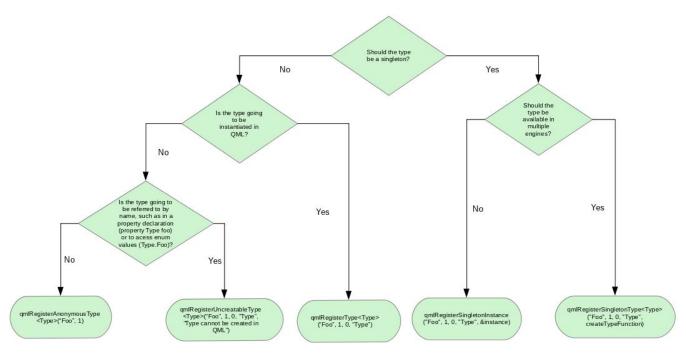
Imamo 3 načina da povežemo C++ i QML.

- Klasu registrujemo kao novi QML tip.
- Klasu registrujemo kao Singleton tip i tako tu instancu možemo koristiti iz QML-a.
- Kontekst promenljiva (Context property)

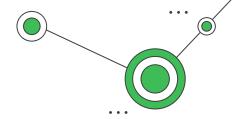

Primer registracije tipa


```
class User : public QObject
{
    Q_OBJECT
public:
    explicit User(QObject *parent = nullptr);

    Q_INVOKABLE bool isLogin() {return m_bIsLogin;}
    Q_INVOKABLE void logout() {m_bIsLogin = false;}
    Q_INVOKABLE void loginUser(QString username, QString password);
    Q_INVOKABLE void registerUser(QString username, QString nick, QString password);
    Q_INVOKABLE int getUserId() { return m_Id; }

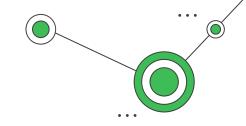
private:
    int m_Id;
    QString m_Username;
    QString m_Nick;
    bool m_bIsLogin;

signals:
};
```

```
import QtQuick 2.15
import QtQuick.Window 2.15
import QtQuick.Window 2.15
import QtQuick.Controls 2.18
import QtQuick.Layouts 1.3
import QtPositioning 5.15
import QtLocation 5.15
import com.user 1.0

User {
    id: usermng
}
```

Primer registracije singleton tipa


```
class DatabaseManager : public QObject
   explicit DatabaseManager(QObject *parent = nullptr);
  OSqlDatabase db;
  static DatabaseManager* instance();
  static void destroy();
   bool Register (QString username, QString password, QString nickname);
   int Login(OString username, OString password);
   void InsertEvent(QString name, int type, QDateTime dateStart, QDateTime dateEnd, int createdBy, float lan, float lot);
   void UpdateEvent(int id, QString name, int type, QDateTime dateStart, QDateTime dateEnd);
   void RemoveEvent(int id);
   OString dateToString(QDateTime date);
   //OML dostupne
   Q_INVOKABLE QStringList getTypes();
  0 INVOKABLE OStringList getEventsIds();
   Q_INVOKABLE QStringList getEvent(int id);
```

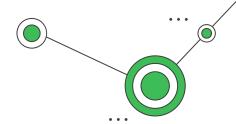
qmlRegisterSingletonInstance<DatabaseManager>("com.db", 1,0,"DatabaseManager", DatabaseManager::instance());

```
function loadItems() {
   osmMap.clearMapItems();
   var allItemsIds = DatabaseManager.getEventsIds();
```

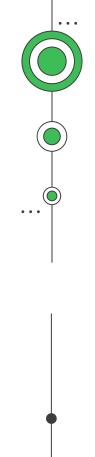
Primer registracije tipa kao Context Property

```
class ApplicationData : public QObject
   O_OBJECT
public:
   Q_INVOKABLE (DateTime getCurrentDateTime() const {
        return QDateTime::currentDateTime();
int main(int argc, char *argv[]) {
   QGuiApplication app(argc, argv);
   QQuickView view;
   ApplicationData data;
   view.rootContext()->setContextProperty("applicationData", &data);
   view.setSource(@Url::fromLocalFile("MyItem.gml"));
    view.show();
   return app.exec();
```

```
import QtQuick 2.0
Text { text: applicationData.getCurrentDateTime() }
```


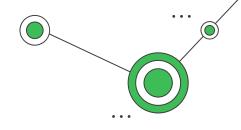
04 Projekat

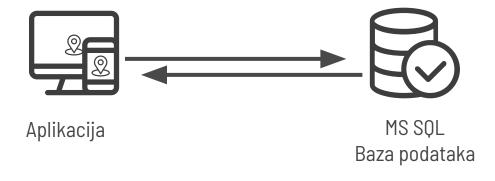
Insight

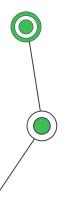

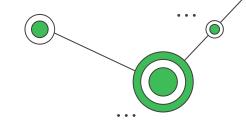
Arhitektura softvera

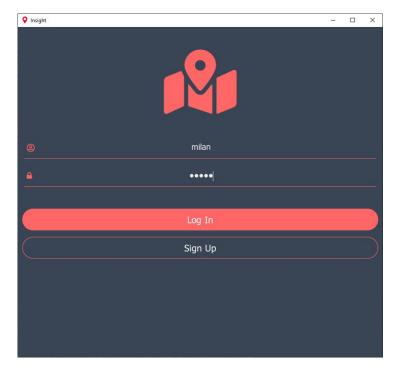

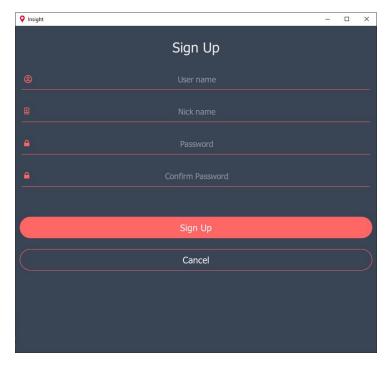

Sistem za upravljanje korisnicima

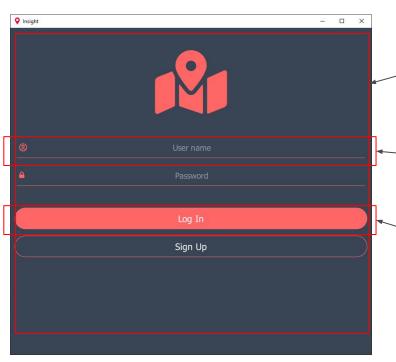

Sistem za upravljanje korisnicima

Komponente su uređene u ColumnLayout raspored

Za unos teksta je korišćena *TextField* komponenta

Kao dugme je napravljena CustomButton komponenta koja sadrži dugme u osnovi i omogućava lakše stilizovanje

```
spacing: 15
   Layout, preferredWidth: parent, width - 20
   verticalAlignment: Text.AlignVCenter
           color: mainAppColor
```

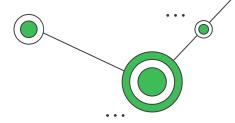
```
CustomButton{
    height: 50
    Layout.preferredNidth: loginPage.width - 20
    Layout.alignment: Qr.AlignHCenter
    name: "log In"
    baseColor: mainAppColor
    borderColor: mainAppColor
    onClicked: {
        usermng.loginUser(loginUsername.text, loginPassword.text);
        toInsight();
    }
```

CustomButton

```
state: ""

states: [
    State {
        name: ""
},
    State {
        name: "PRESSED"
        PropertyChanges {
            target: control;
            baseColor: control.baseColor == mainAppColor ? backGroundColor: mainAppColor
        }
    }
```

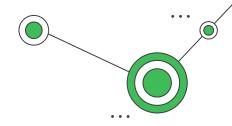

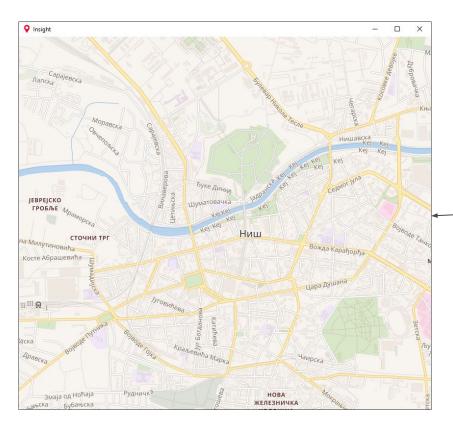

Stanja komponente su korišćena za bolje korisničko iskustvo, tačnije pri pritisku na dugme, dugme menja boju i korisnik je obavešten da je interagovao sa dugmetom.

Glavni pogled aplikacije

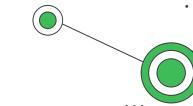

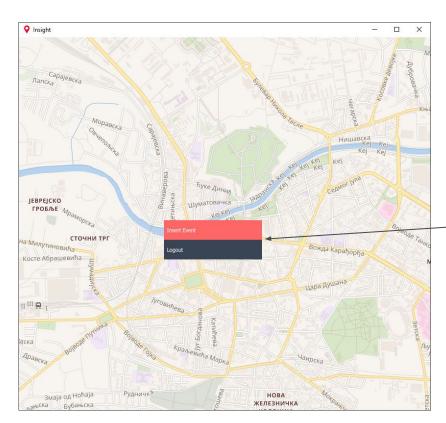


```
id: osmMap
   id: mapPlugin
anchors.fill: parent
plugin: mapPlugin
center: QtPositioning.coordinate(43.3218, 21.8937) // Nis
zoomLevel: 15
   loadItems();
    id: mouseArea
    anchors.fill: parent
   acceptedButtons: Qt.RightButton
       saveClickedCoord( osmMap.toCoordinate(Ot.point(mouse.x, mouse.y)) );
       contextMenu.x= mouse.x;
```


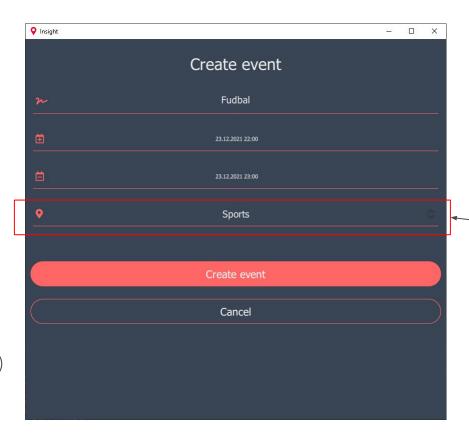
Glavni pogled aplikacije

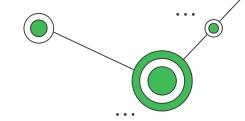

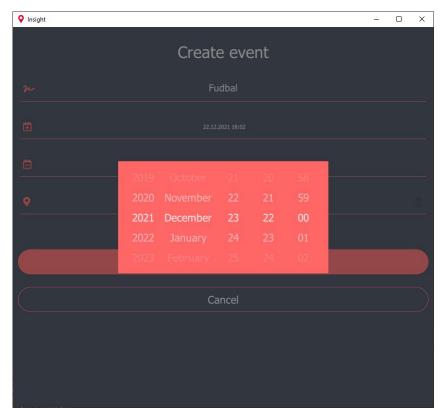
```
horizontalAlignment: Text.AlignLeft verticalAlignment: Text.AlignVCenter
           color: menuItem.highlighted ? mainAppColor : "transparent"
usermng.logout();
```



```
color: mainAppColor
```

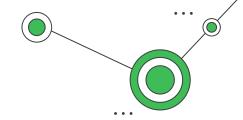

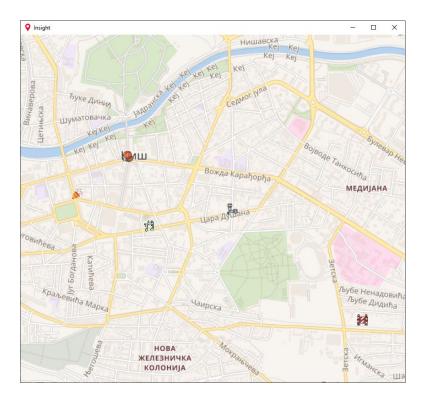

Pošto u QML-u ne postoji ništa slično kao DateTimePicker kontrola u drugim okvirima, javila se potreba za kreiranjem takve kontrole.

Kontrola je realizovana, po ugledu na slične kontrole koje postoje na Android aplikacijama. Korišćenjem PopUp-a i više Tumble kontrola koje omogućavaju odabir datuma i vremena.

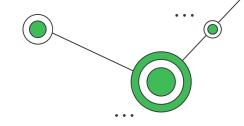

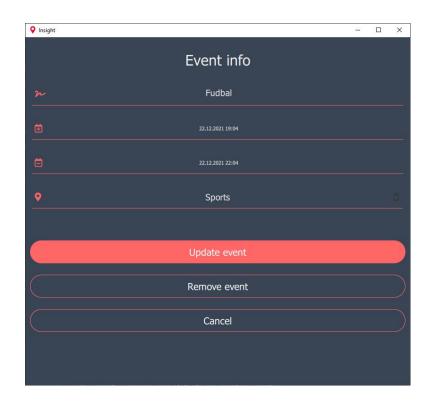

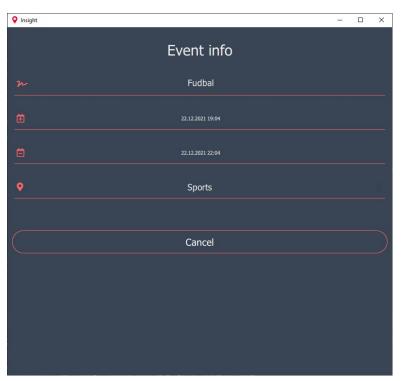
Za potrebe prikaza različitih ikonica za događaje i čuvanje njihovih informacija, kreiran je QML dokument koji enkapsulira MapQuickItem.

```
MapQuickttem {
    property siring name: "
    property string name: "
    property real lat: 0
    property real lat: 0
    property real lat: 0
    property int type: -1
    property date sartDate;
    property date artDate;
    idiplaceholderEvent
    ancherBoint.y:image.width/2
    ancherBoint.y:i
```


Hvala na pažnji!

Pitanja?

